

пранікнення ў стылявую сістэму сучаснай германічнай мовы шляхам дасачынення па дадзенаму ўзору перыядаў ці іншых формаў з характэрнымі рысамі акордыкі і танальнасці.

Асноўнай формай работы пры азнаямленні з сучаснай музыкай з'яўляецца германічны аналіз. У якасці прыкладаў для аналізу неабходна выкарыстоўваць і творы беларускіх аўтараў (напрыклад, «Ціль Уленшпігель» Глебава як узор ужывання сімстрычных ладоў і мажоранорнай сістэмы, «Попел», «Капрычос» Картэса пры знаёмстве з сэрыйнай тэхнікай і г.д.). Гэта не толькі значна пашырае веды студэнтаў аб сучаснай беларускай музыцы, але і дапамагае ўспрыманню беларускай музыкальнай культуры як часткі сусветнай культуры, у многім сугучнай агульнаму працэсу развіцця выразных сродкаў (у тым ліку гармоніі) у музыцы ХХ стагоддзя.

Клімовіч Л.А.,
аспірантка

АСАБЛІВАСЦІ ВУЧЭБНА-ТВОРЧАЙ РАБОТЫ Ў ДЗІЦЯЧЫМ ХОРАХ

Вучэбна-творчая работа ў дзіцячым хоры мае свае спецыфічныя асаблівасці ў параўнанні з работай у хоры для дарослых. Гэта спецыфіка абумоўлена перш за ўсё тым, што дзіцячы арганізм у адносіненні ад дарослага знаходзіцца ў бесперапынным развіцці і змяненні. Так, дзеці ва ўзросце дзесяці гадоў фізічна больш моцныя і дужыя, чым дзеці 7-8 гадоў. Хуткі фізічны рост характарызуецца імкненнем да руху, таму дзеці становяцца больш непаседлівымі. Розніцца дзеці і ў разумовым развіцці. У трэцім класе дыферэнцыяцыя дзяцей па інтарэсах становіцца больш відавочнай, чым у першым і другім класах. У гэтым узросце ў дзяцей з'яўляецца імкненне «вылучыць сябе». Гэта імкненне неабходна правільна накіраваць. Педагогу трэба добра ведаць індывідуальныя рысы выхаванцаў і праводзіць вучэбна-творчую работу ў адпаведнасці з псіхафізічнымі асаблівасцямі дзяцей розных па ўзросце груп.

Ствараючы дзіцячы хор, неабходна прытрымлівацца аднароднасці складу калектыву па ўзросце. Найбольшы вынік дае работа з такім хорам, які развіваецца на працягу рэгулярных заняткаў, пачынаючы з малодшага ўзросту і да старэйшага. Прайшоўшы такую школу харавых спеваў, дзеці на ўсе жыццё захоўваюць любоў да іх і працягваюць заняткі ў гэтым напрамку.

Пасля вывучэння літаратуры па дадзенаму пытанню і вопыту работы з дзецьмі вядомых майстраў быў арганізаваны дзіцячы харавы калектыв «Вясёлка» з двух трэціх класаў у

сярэдняй школе N 17 з музыкальна-харавым ухілам г.Брэста. У ім займаецца 50 чалавек, сярэдні ўзрост дзяцей - 9 гадоў. Заняткі праводзяцца сістэматычна два разы ў тыдзень на працягу двух гадоў.

На першым годзе навучання асабліва ўвага ўдзялялася развіццю вакальна-харавых навыкаў пры рабоце над аднагалоссем, у другі год работа была сканцэнтравана над двухгалоссем.

У пачатку навучання мы выявілі недасканала інтанаваных дзяцей, з якімі праводзіліся індывідуальныя заняткі.

Як вядома, асновай харавых спеваў з'яўляецца вакальна-харавая тэхніка. Ад заняткаў да заняткаў работа па яе развіццю ўскладнялася, рабілася больш разнастайнай і цікавай. Асноўны змест работы над развіццём вакальных навыкаў прадугледжваў наступнае: а) правільнае дыханне, б) гукаўтварэнне, в) правільную дыкцыю і артыкуляцыю, развіццё харавых навыкаў у рабоце над інтанацыяй, строем і ансамблем.

Кіраўніку хору дзяцей малодшага ўзросту неабходна памятаць, што музыкальную падрыхтоўку не варта зводзіць да аднаго толькі вывучэння нот і дакладнага інтанавання. Дзяцей патрэбна навучаць слухаць і выконваць музычныя творы, удумліва ўслухоўвацца ў вобразы. Іншымі словамі, неабходна дабіцца творчай актыўнасці кожнага навучэнца. Лепшы спосаб для гэтага - гульня. Напрыклад, вядома, што для фарміравання вакальных навыкаў неабходна сістэматычна выкарыстоўваць вакальныя практыкаванні. Каб зрабіць гэту работу больш цікавай, можна прапанаваць дзецям гульню пад назвай «У лесе». Досыць папрасіць іх уявіць, што яны заблудзіліся ў лесе. «Як вы будзеце клікаць адзін аднаго?» - пытаецца настаўнік. Дзеці адразу адказваюць: «Ау!» Педагог прапануе ім гэта праспяваць. Пытаннімі: «Якія птушкі сустракаюцца ў лесе?», «Як яны спяваюць?» - ён накіроўвае дзяцей на думку, што яны самі могуць складаць практыкаванні. Можна паказаць ім, як вар'іраваць рытм, інтанацыю. Праца над практыкаваннямі, якія складаюць самі дзеці, садзейнічае развіццю іх творчай фантазіі.

Пякуцька А.В.,
дацэнт,
Мухортава А.Я.,
суіскальнік

ДУХОЎНАЯ ХАРАВАЯ МУЗЫКА Ў ЗМЕСЦЕ ПРАФЕСІЙНАЙ АДУКАЦЫІ

Пеўчая харавая справа - гэта не вузкаспецыяльная праблема музыкантаў-прафесіяналаў.